

EHKÄ HUOMENNA

Luoteis-Grönlannin polaarieskimot elävät yhä luonnosta.
Hupeneva jää uhkaa lopettaa ikivanhan ammatin, metsästyksen.

KUVAT **TIINA ITKONEN**

■ Metsästäjä Olennguaq Kristensen lähtee aina varhain liikkeelle. Valjakkoo vetää toistakymmentä grönlanninkoira, jotka aistivat isäntänsä liikkeit tarkkaan.

Jäävuoren luona metsästäjä nousee lumikielekkeelle, kiikaroi saaliseläimiä, hylkeitä ja jääkarhuja. Matkassa kulkee kaksi ladattua kivääriä.

Meren äiti, jumalatar, hallitsi merenpohjassa eläimiä. Eläimiä, jotka antoivat eskimoille elannon. Kaunis tarina johdatti **Tiina Itkosen** Grönlantiin vuonna 1995.

Hän on valokuvannut matkoillaan polaarieskimoita, inughuitteja. Perheistä on tullut ystäviä, jotka päivittävät kuulumisia Facebookissa.

Parhaillaan Itkonen taltioi, miten ilmastonmuutos vaikuttaa maailman pohjoisimpaan kansaan.

Yhteensä 800 polaarieskimoa asuu Grönlannin syrjäisessä luoteisosassa. Se on yksi viimeisistä alueista, jossa eletään yhä merieläimistä: hylkeistä, mursuista,

sarvivalaista ja jääkarhuista. Ilmaston lämmettyä metsästys jäällä on vaikeutunut, sillä meri on jo viisi kuukautta auki vuodessa.

Mutta vuosi 2018 on ollut paikoin hyvin kylmä.

Itkonen palelee herkästi. Viima ja pakkasen koettelevat kameraa ja käsiä. Koska teitä ei ole, tuntien matkoja on taivallettava koiravaljakon hyytävässä kyydissä.

Metsästäjät ovat valistaneet: ”Syö hylkeen ja valaan lihaa niin et palele.”

Toisinaan myrsky saartaa saarelaiset. Mikään ei liiku, ei edes helikopteri. On vain odotettava.

Silloin inughuitit tapaavat sanoa kuvaajalle: ”*Immaqa aqagu.*”

Ehkä huomenna. ■

PETRI PÖNTINEN

Kristensen on seudun parhaita metsästäjiä. Hän oppi taidon jo lapsena.

■ Olennguaq Kristensen, 43, on metsästäjä, opettajan sijainen ja seitsemän lapsen isä 50 asukkaan Savissivikin kylässä.

Kylmältä suojaavat hylkeennahkasaappaat ja -rukkaset, jääkarhunnahkahousut ja karvahuppuinen anorakki. Kädessä on *toorut*, teräväteräinen seiväs, jolla hakataan avantoja ja lohkotaan jäätä juomavedeksi.

■ Päivä oli pitkällä, kun Kristensen huomasi jäätikön reunalla jääkarhun. Hän päästi koirat irti. Ne juoksivat pakenijan kiinni, saartoivat sen, kunnes kiväärin laukaus tappoi pedon.

On tapa, että karhunlihaa jaetaan jokaiselle, joka tulee kaadolle. Nahka kuuluu ampujalle. Jos metsästäjiä on useita, myös nahka jaetaan.

Kyläläisillä on lupa saalistaa 20 jääkarhua vuodessa.

■ Yli satakiloinen ammuttu norppa, *natseq*, on kannettu keittiöön. Pyyntieläimiä säilytetään sisällä, jotta ne eivät jäädy tai joudu koirien ja jääkarhujen suihin.

Saaliin paloittelu tapahtuu ulkona. Paistettu ja keitetty hylkeenliha syödään pöydän ääressä, raaka liha taas lattialla ringissä, veitsen kanssa.

Perinneruoka, *kiviaq*, on juhlaherkku. Pienillä ruokkilinnuilla täytetty hylkeen vatsalaukku haudataan kuukausiksi maahan. Haisee lautasella mädältä, maistuu pehmeältä ja lämpimältä.

■ Magnus ja Helene Eliassen asuvat Savissivikissa. Magnus on metsästäjä, Helene kaupanpitäjä.

Kauppa on kylän hermokeskus. Sieltä haetaan ruoat, kiväärit ja postit, tilataan helikopterikyydit. Ilmateitse kulkevat myös elintarvikkeet, tuoreet kasvikset, säilykehedelmät ja pakastetut jogurtit.

Perheen kaksi lasta käyvät yläkoulua Qaanaaqin kaupungissa, 300 kilometrin päässä. Teinit asuvat asuntolassa. Kotiin pääsee harvoin, sillä helikopteri lentää edestakaisin vain perjantaisin.

Muutos ottaa koville. On vaikea katsoa peiliin ja sanoa: me olemme

■ Kuummiutin kylä nököttää vuorten kainalossa Itä-Grönlannissa. 300 asukkaan yhteisö on kokenut rajusti ilmaston lämpenemisen: meri ei jäädy enää talvellakaan.

Savut kylmenevät, kylä autioituu. Toimettomat metsästäjät joutuvat luopumaan koiravaljakoistaan ja muuttamaan kaupunkeihin, uuden työn toivossa.

Jäljelle jääneet ovat kokeilleet kalastusta. Saalista on paljon, mutta muutos ottaa koville.

On vaikea katsoa peiliin ja sanoa: me olemme kalastajia, emme enää metsästäjiä. **SK**

kalastajia, emme enää metsästäjiä.